

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060201

DOM
2024-11-15
Stockholm

Mål nr
M 4846-23

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2023-03-20 i mål nr M 4879-22, se bilaga A

PARTER

Klagande

1. P.K.
2. W.K.

Motpart

Bygg- och miljönämnden i Linköpings kommun
581 81 Linköping

SAKEN

Utdömmande av vite

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 2122465

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.avd6@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

P.K. och **W.K.** har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva mark- och miljödomstolens dom.

Bygg- och miljönämnden i Linköpings kommun har motsatt sig att mark- och miljödomstolens dom ändras.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Parterna har anfört detsamma som i mark- och miljödomstolen.

P.K. och **W.K.** har gett in ett fotografi och en film till stöd för sin talan och lagt till i huvudsak följande. Mark- och miljödomstolen har grundat sin bedömning på uppgifter som de inte har fått del av. Enligt domen har nämnden tillbakavisat att den muntligen informerat dem om att föreläggandet inte avsåg rivning av bryggans stålkonstruktion. Vidare hänvisar domen till att en handläggare kontaktat dem efter mötet och meddelat att informationen var felaktig. De har inte getts möjlighet att bemöta dessa uppgifter. Den muntliga informationen kom från nämndens avdelningschef. De har därför inte haft anledning att ifrågasätta den. De har därefter inte upplysts om att informationen var felaktig.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen bedömer inledningsvis att det inte har förekommit något rättegångsfel i mark- och miljödomstolen.

Det som i övrigt har tagits upp i Mark- och miljööverdomstolen ger inte anledning till några andra bedömningar än de som mark- och miljödomstolen har gjort. **P.K.s** och **W.K.s** överklagande ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B
Överklagande senast den 2024-12-13

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Vibeke Sylten samt hovrättsråden Johanna Fernlund, referent, Elisabeth Hartley och Frida Göranson.

Föredragande har varit Fanny Vesterberg.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2023-03-20
meddelad i
Växjö

Mål nr M 4879-22

PARTER

Sökande

Linköpings kommun, Bygg- och miljönämnden
581 81 Linköping

Motparter

1. P.K.

2. W.K.

Ombud:

Advokaten J-V.P. och biträdande juristen M.A.
LEGIO Advokatfirma AB Drottninggatan 94
111 36 Stockholm

SAKEN

Utdömande av vite

DOMSLUT

1. Mark- och miljödomstolen förpliktar P.K., att betala 50 000 kronor i vite till staten.

2. Mark- och miljödomstolen förpliktar W.K., att betala 50 000 kronor i vite till staten.

BAKGRUND

Bygg- och miljönämnden i Linköping (nämnden) beslutade den 19 mars 2020 (BMN 2020–54) att rikta ett föreläggande mot P.K. och W.K. med följande innehåll (såvitt nu är av intresse).

1. Ägare till bryggan, P.K. och W.K. föreläggs att vidta rättelse med stöd av 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken. Rättelse innebär att senast den 1 december 2020, ha
 - a) tagit bort bryggan som är markerad med gult på bilaga 1,
 - b) forslat bort det material som uppkommit vid rivning av brygga, så det inte längre är belägna inom strandskyddsområde, och
 - c) slutat underhålla/påverka området (genom bland annat gräsklippning, slyröjning) mellan fastighetsgränsen och Stångåns strandlinje, markerat med rött på bilaga 1.

Om inte föreläggandet följs inom den utsatta tiden ska ägarna till bryggan, P.K. och W.K., betala ett vite vardera om 50 000 kr kronor.

YRKANDEN M.M.

Nämnden har yrkat att mark- och miljödomstolen ska förpliktiga P.K. och W.K. att betala ett vite om 50 000 kr vardera.

Till stöd för sitt yrkande har nämnden i huvudsak anfört följande.

Beslutet att förelägga P.K. och W.K. att vidta rättelse delgavs P.K. den 17 april 2020 och W.K. den 18 april 2020. Beslutet överklagades inte och har därmed vunnit laga kraft.

Kommunen har genomfört två tillsynsbesök. Vid det första besöket, den 17 maj 2022, kunde kommunens handläggare konstatera att bryggan inte tagits bort i sin helhet, då bärande stolpar i vattnet fortfarande fanns kvar. Punkten 1 a i föreläggandet har därmed inte efterföljts. Vid det andra tillsynsbesöket, den 9 augusti 2022,

kunde kommunens handläggare konstatera att ett område i anslutning till fastighetsgränsen mot Stångån klippts och underhållits på samma sätt som innanför fastighetsgränsen. Området gav ett privat intryck. Punkten 1 c i föreläggandet har därmed inte efterföljts.

P.K. och W.K. har bestritt nämndens yrkande. De har i andra hand begärt att vitet ska jämkas till 0 kr eller det belopp som mark- och miljödomstolen finner skäligt.

P.K. och W.K. har till stöd för sin inställning i huvudsak anfört följande.

Bryggan uppfördes på fastigheten någon gång på 1940-talet eller 1950-talet. Den renoverades av fastighetsägarna 2004. Bryggan finns eftersom det är sankmark mellan deras fastighet och vattnet.

De har haft ett möte med nämnden, vilket ägde rum den 10 mars 2020. Vid detta möte representerades nämnden av enhetschefen för bygglovsfrågor. Denne uppgav att det var tillräckligt att bryggans trätrall avlägsnades och att materialet forslades bort för att uppfylla föreläggandet. De sa också till nämnden att bryggans stålställning sitter långt ner i marken och att det därför var omöjligt att dra upp stolparna. De uppgav också att det skulle utgöra en säkerhetsfara att såga av stolparna. I övrigt upplyste de om att de inte avser att underhålla mark som inte tillhör deras fastighet. Med hänsyn till detta uppgav nämnden att de bärande stolparna skulle lämnas kvar då bryggan ändå inte går att bruka utan trätrallen.

Fastighetsägarna rättade sig efter föreläggandet långt innan den 1 december 2020 genom att avlägsna bryggans trätrall och forsla bort materialet. Trätrallen togs bort för hand och avlägsnades från platsen utan att detta påverkade marken. De utförde även en gränsmarkering i augusti/september 2020. Markeringen utgörs av en stensättning. Gränsmarkering utfördes då kommunen haft önskemål om detta. I samband med stensättningen blev såväl kommunens som deras egen mark uppkörd.

De återställde marken genom att så nytt gräs. Gräset har ännu inte hunnit växa sig kraftigt och högt. Denna åtgärd är den enda de har utfört såvitt avser detta område.

Deras närmsta granne har en stuga på ofri mark där kommunen äger marken. På den fastigheten har det tidigare funnits en brygga som kommunen har rivit. Kommunen har vid rivningen slängt det överblivna materialet på kommunal mark. Därtill har kommunen kvarlämnat bryggans pålar på platsen där bryggan tidigare var anlagd. Kommunens agerande sätter den standard som fastighetsägare har att förhålla sig till.

Stångån är en å med påfallande naturvärden trots urban miljö med många påverkansfaktorer. Till följd av detta har Linköpings kommun arbetat fram en Skötselplan för Stångån genom Linköping mellan Slattefors och Roxen. Deras tomt är belägen på Delsträcka 1, där Stränderna vid karakteriseras av sumpskog, vass och alskog. Därtill har Stångån ett musselbestånd som kommunen försöker att bevara. Området har således en ekologisk funktion och en hög kvalitet varför området har ett särskilt naturvärde. Till följd av detta har Länsstyrelsen i Östergötland beslutat om vattenskyddsområde med föreskrifter för ytvattentäkten i området. Området där fastighetsägarnas tomt är belägen kallas för ”Den primära skyddszonen” i beslutet. I området är täktverksamhet och andra markarbeten förbjudna.

Det är inte helt enkelt att ta sig ner till strandkanten i det aktuella området på grund av att det är sankmark ned till strandkanten. En brygga tryggar förutsättningarna till allmänhetens tillgång till strandområdet.

Att ta bort stålställningen skulle innebära att det blir stora och djupa gropar längs vattnet och i vattnet. Ett borttagande av dessa medför säkerhetsrisker för såväl människor som djur. Att såga av pålarna innebär säkerhetsrisker för både människor och djur. Att ta bort ställningarna riskerar också innebära att mer jord eroderar ner i groparna och förändrar växtligheten i området. Att ta bort pålarna

skulle vidare kräva schaktning, vilket är förbjudet i området. Detta hade därför inte heller varit möjligt.

Fastighetsägarna har handlat i enlighet med föreläggandet eftersom de inte vidtagit åtgärder som förändrar livsförhållandena för växt- och djurlivet inom strandskyddsområdet. De har således handlat aktsamt och i linje med rådande lagstiftning.

Vitets betydelse och ändamål har gått förlorat eftersom de har uppfyllt föreläggandet. Om domstolen bedömer att de inte har följt föreläggandet har deras underlåtenhet i vart fall varit ursäktlig med hänsyn till miljöbalkens regler om hänsyn samt kommunens agerande rörande grannens brygga.

Nämnden har bemött P.K. och W.K.s yttrande och angett sammanfattningsvis följande.

Påståendet att nämnden under mötet den 10 mars 2020 har sagt till P.K. och W.K. att enbart bryggans trätrall behövde tas bort för att punkten 1 a i vitesföreläggandet ska uppfyllas tillbakavisas. Handläggare från nämnden har vid kommunikering med P.K. och W.K. efter mötet också talat om för dem att det inte räcker att endast trätrallen tas bort. Det är bryggan i dess helhet som varit föremål för föreläggandet, vilket också förmedlats till fastighetsägarna.

Enbart stommen till bryggan ger ett privatiserande intryck med hänsyn till dess längd och närhet till fastighetsgränsen till X 6:22. Det åligger den som har förelagts att vidta en åtgärd att utföra denna enligt gällande regler. Nämnden har bedömt att föreläggandet kan efterföljas utan att naturvärdena i Stångån påverkas negativt i och med de försiktighetsmått som beslutats i föreläggandet.

Påståendet att gräset såddes i augusti eller september 2020, och därför inte har hunnit växa mer än 10–15 centimeter till augusti 2022 är orimligt med hänsyn till att gräset då skulle ha växt opåverkat i två hela växtsäsonger.

P.K. och **W.K.** har bemött nämndens yttrande och angett sammanfattningsvis följande.

Under mötet den 10 mars 2020 diskuterade parterna skillnaden mellan bryggor som ligger inom detaljplanerat område och utanför, bryggor som ligger på annans mark och strandskyddslagen. Kommunen rekommenderade fastighetsägarna att anlägga en mur för att markera tomtgränsen. Kommunen angav att enbart bryggans trätrall behövde tas bort då det var bryggans funktion som var skälet till att föreläggandet utfärdades. Kommunen uppgav slutligen att konsekvensen av att inte följa föreläggandet var att kommunen skulle vitesförelägga dem och själv ombesörja rättelsen.

En handläggare på kommun har efter mötet den 10 mars 2020 berättat för dem att hela bryggan måste tas bort för att punkten 1 a i vitesföreläggandet ska uppfyllas. Kommunen var vid mötet den 10 mars 2020 osaklig. Kommunen har en skyldighet att ge den enskilde sådan hjälp att denne kan tillvarata sina intressen i den utsträckning som är lämplig med hänsyn till frågans art. Kommunen har inte gett dem den hjälp som krävdes i detta fall då den har lämnat stridiga uppgifter. Kommunen har en skyldighet att handlägga ärenden skriftligen. Det saknas såvitt de vet anteckningar från mötet den 10 mars 2020.

Nämnden har bemött nämndens yttrande och angett sammanfattningsvis följande. **P.K.** och **W.K.** har under processen varit ovilliga att ta bort bryggans stolpar, vilket framgår det yttrande de tillställde nämnden innan beslutet om vitesföreläggandet fattades.

Nämnden har till stöd för sin talan gett in flera handlingar, bl.a. foton från tillsynsbesök på fastigheterna X 6:22 och X 6:2 den 17 maj respektive den 9 augusti 2022.

Mark- och miljödomstolen har den 15 februari 2023 hållit syn på fastigheten X 6:22.

DOMSKÄL

Rättsliga utgångspunkter

Vid en ansökan om utdömande av vite bör ett lagakraftvunnet föreläggande underkännas endast om det inte tillkommit i laga ordning eller om det innehåller något väsentligt eller uppenbart fel. Som en ytterligare förutsättning för att det förelagda vitet ska kunna dömas ut gäller att föreläggandet ska vara lagligen grundat. I det kravet ligger bl. a. att den som föreläggandet riktas mot ska ha faktisk och rättslig möjlighet att vidta de förelagda åtgärderna. Domstolen ska dessutom, under förutsättning att vitet ska dömas ut, pröva om ändamålet med vitet har förlorat sin betydelse, pröva vitets storlek samt beakta om det finns särskilda skäl att jämka vitet.

Offentligrättsliga viten är av straffrättslig karaktär. Bevisbördan för att ett vitesföreläggande har överträtts i objektiv mening ligger hos den myndighet som ansöker om utdömande, i detta fall nämnden. Däremot behöver myndigheten inte uttala sig om adressatens subjektiva ansvar, dvs. om denne haft giltig ursäkt för att underlåta att följa föreläggandet. Det åligger istället adressaten att klargöra att dennes underlåtenhet att efterkomma föreläggandet har varit ursäktlig. (se Lavin, Viteslagstiftningen [Version 3C, JUNO], kommentaren till 6 § under rubriken Prövning av själva gärningen).

Vitesföreläggandet uppfyller de formella kraven

Av vitesföreläggandet framgår att P.K. och W.K. senast den 1 december 2020 skulle ta bort den aktuella bryggan (punkt 1 a), forsla bort det material som uppkommer vid rivning av bryggan (punkt 1 b), och upphöra att underhålla/påverka området mellan fastighetsgränsen och Stångåns strandlinje (punkt 1 c).

Nämnden har i sin ansökan om utdömande av vite gjort gällande att P.K. och W.K. inte har följt punkterna 1 a och 1 c i vitesföreläggandet.

P.K. och W.K. har hävdad att de har efterföljt båda dessa punkter.

Inledningsvis konstaterar mark- och miljödomstolen att det framgår av de delgivningskvitton som getts in av nämnden att vitesföreläggandet delgavs W.K. den 18 april 2018 och P.K. den 17 april 2020. Vitesföreläggandet har vunnit laga kraft. Mark- och miljödomstolen bedömer också att vitesföreläggandet är lagligen grundat samt tillräckligt tydligt och preciserat.

P.K. och W.K.s har handlat i strid med punkten 1 a i vitesföreläggandet

Nämnden har uppgett att man vid ett platsbesök den 17 maj 2022 kunde notera att bryggan i sin helhet inte tagits bort, då den bärande stålkonstruktionen i vattnet fortfarande fanns kvar. Nämnden har till stöd för sitt påstående gett in ett fotografi från tillsynstillfället. P.K. och W.K. har vidgått att bryggans bärande stålkonstruktion fanns kvar efter att tiden för föreläggandet gick ut, men angett att dess trätrall och det material som uppkommit vid bortforslingen av trätrallen hade tagits hand om innan dess.

Mark- och miljödomstolen anser att det aktuella föreläggandet inte kan förstås på annat sätt än att bryggan i dess helhet, inklusive den bärande stålkonstruktionen, skulle tas bort. Domstolen konstaterar vidare att det mot bakgrund av vad parterna har anfört, det fotografi som har lämnats in och vad som framgått vid synen är klarlagt att P.K. och W.K. den 1 december 2020 inte hade tagit bort den stålkonstruktion som utgjorde bryggans fundament. Vidare anser mark- och miljödomstolen att det är utrett att P.K. och W.K. innan denna tidpunkt hade tagit bort bryggans trätrall. W.K. och P.K. har således i objektiv mening inte följt punkten 1 a i vitesföreläggandet i dess helhet

P.K. och W.K. har gjort gällande att nämnden vid ett möte den 10 mars 2020 angett att de enbart var skyldiga att ta bort trätrallen för att följa

punkten 1 a i vitesföreläggandet. Nämnden har tillbakavisat dessa uppgifter. Nämnden har även angett att man efter mötet den 10 mars 2020 informerat P.K. och W.K. att hela bryggan måste tas bort för att punkten 1 a i nämndens vitesföreläggande ska uppfyllas. Dessa uppgifter har inte ifrågasatts av P.K. och W.K.

Om adressaten till ett vitesföreläggande handlar i strid med föreläggandet på grund av felaktig information som denne fått från en företrädare för myndigheten som utfärdat föreläggandet kan detta utgöra giltig ursäkt för att adressaten brutit mot föreläggandet (se NJA 1974 Not C 320 och not C 295 samt Lavin, Viteslagstiftningen [Version 3B, JUNO], kommentaren till 6 § under rubriken Prövning av själva gärningen).

W.K.s och P.K.s uppgifter om att de fått information om att föreläggandet endast innebar att de var tvungna att ta bort trätrallen från bryggan för att följa föreläggandet har bestritts av nämnden. Domstolen anser att endast W.K.s och P.K.s egna uppgifter om att en företrädare för nämnden har lämnat de instruktioner som påstås inte är tillräckliga för att dessa uppgifter ska läggas till grund för bedömningen i målet. Då det inte har framkommit några uppgifter som ger stöd för W.K.s och P.K.s påstående anser domstolen därför att W.K. och P.K. inte har bevisat att deras underlåtenhet att efterkomma föreläggandet har varit ursäktlig på grund av att de blivit vilseledda rörande föreläggandets innebörd. Till det kommer att nämnden även har angett man har informerat W.K. och P.K. om att det inte var tillräckligt att ta bort trätrallen efter det aktuella mötet, vilket W.K. och P.K. inte har ifrågasatt. Mot bakgrund av det anförda står det enligt domstolen klart att W.K. och P.K. har varit medvetna om att det inte varit tillräckligt att ta bort trätrallen från bryggan för att följa det aktuella föreläggandet. Det som har gjorts gällande avseende att kommunen har brutit i sin serviceskyldighet m.m. vid handläggningen av ärendet medför inte någon annan bedömning.

Det som P.K. och W.K. har anfört avseende hur kommunen agerat då man rivit den brygga som fanns på deras grannfastighet saknar betydelse för frågan om vad för ansvar de själva har enligt det i målet aktuella föreläggandet. Förhållandena på grannfastigheten kan inte heller ha medfört att P.K. och W.K. skulle ha missförstått vad de var skyldiga att göra enligt aktuella föreläggandet.

P.K. och W.K. har vidare gjort gällande om att det inte skulle vara möjligt att ta bort den återstående stålkonstruktionen samt att ett bort-tagande av konstruktionen skulle riskera att orsaka olyckor eller skada naturmiljön i området. Det som anförts i dessa delar är endast påståenden från P.K.s och W.K.s sida. Det har varken gjorts gällande eller getts in någon bevisning till stöd för att de har vidtagit några åtgärder för att undersöka möjlig-heterna att ta bort den återstående stålkonstruktionen. Det saknas således stöd för både uppgifterna om att det inte skulle vara möjligt att ta bort stålkonstruktionen utan schaktning och att ett borttagande av konstruktionen skulle riskera att orsaka olyckor eller påverkan på naturen i området. Det har inte heller framgått att P.K. och W.K. skulle ha tagit någon kontakt för att undersöka möjligheten att få tillstånd för att vidta åtgärderna, för det fall sådant krävs. Inte heller det som P.K. och W.K. har anfört om att de saknat möjlighet att följa föreläggandet samt att de har handlat i strid med föreläggandet för att trygga naturvärdena och undvika olyckor för djur och människor samt i övrigt handlat i enlighet med miljöbalkens bestämmelser innebär därför att de har haft giltig ursäkt för dem att underlåta att följa föreläggandet.

Inte heller i övrigt har det framkommit några omständigheter som innebär att P.K. och W.K.s underlåtenhet att följa föreläggandet varit ursäktlig. Domstolen anser således att nämnden har visat att P.K. och W.K. har överträtt punkt 1 a i det aktuella föreläggandet samt att de har haft faktiskt och rättslig möjlighet att följa den punkten i föreläggandet. Eftersom föreläggandet har överträtts och P.K. och W.K. fortfarande inte har vidtagit de åtgärder som de förelagts kvarstår också ändamålet

med vitet. Nämnden har således visat att det finns förutsättningar för att döma ut vite till följd av överträdelsen av punkt 1 a i föreläggandet.

P.K. och W.K. har handlat i strid med punkten 1 c i vitesföreläggandet

Nämnden har angett att man vid ett platsbesök den 9 augusti 2022 kunde konstatera att ett område i anslutning till fastighetsgränsen mot Stångån hade klippts och underhållits på samma sätt som innanför fastighetsgränsen. Nämnden har till stöd för sitt påstående gett in ett fotografi från tillsynstillfället.

P.K. och W.K. har invänt att de i augusti eller september 2020 utförde en gränsmarkering genom stensättning. I samband med denna gränsmarkering sådde de nytt gräs på det område som omfattas av vitesföreläggandet. De har utöver detta inte utfört några skötselåtgärder på kommunens mark.

Mark- och miljödomstolen konstaterar att det av nämndens fotodokumentation från tillsynsbesöket den 9 augusti 2022 framgår att gräset i området som vitesföreläggandet omfattar var kort och jämnt till skillnad från gräset som ligger närmare vattnet. Tillsynsbesöket skedde i slutet av sommaren ca två år efter att gräset enligt vad W.K. och P.K. har uppgett ska ha såtts. Mark- och miljödomstolen har vid synen inte heller observerat något som tyder på att gräsmattan var nysådd, trots att gräset då fortfarande var kort. Mot bakgrund av det anförda anser domstolen att W.K.s och P.K.s förklaring till varför gräset sett ut som det gjorde vid tillsynsbesöket inte är trovärdig och att den kan lämnas utan avseende. Med hänsyn till att det av nämndens foto framgår att gräsmattan vid tidpunkten fortfarande underhölls anser mark- och miljödomstolen därför att nämnden har visat att W.K. och P.K. även har handlat i strid punkten 1 c i nämndens vitesföreläggande.

P.K. och W.K. har vidare haft faktiskt och rättslig möjlighet att följa föreläggandet avseende punkten 1 c. Eftersom föreläggandet har överträtts och P.K. och W.K. fortfarande inte har upphört

att underhålla gräset i området kvarstår också ändamålet med vitet. Nämnden har således visat att det finns förutsättningar för att döma ut vite till följd av överträdelsen av punkt 1 c i föreläggandet.

Vitesbeloppet ska inte jämkas

Mark- och miljödomstolen har vidare att pröva om det föreligger särskilda skäl att jämka vitet. Enligt 9 § första stycket viteslagen (1985:206) får ett vite jämkas om det finns särskilda skäl. Ett sådant skäl kan vara att tillsynsmyndigheten bestämt vitet schablonmässigt och utan hänsyn till den enskildes ekonomiska situation eller omständigheterna i övrigt. Även den omständigheten att adressaten visat vilja att följa föreläggandet kan beaktas. En sådan vilja kan komma till uttryck genom att adressaten till stor del har följt föreläggandet eller att det fullgjorts endast en kort tid efter det att tidsfristen löpt ut. Det bör också kunna beaktas att adressatens underlåtenhet har varit ursäktlig, t.ex. på grund av sjukdom eller liknande förhållande, utan att han eller hon haft sådan giltig ursäkt som innebär att vitet inte alls ska dömas ut. Utöandet av möjligheten att jämka ett förelagt vite ska dock ske med försiktighet och med beaktande av att det är viktigt att respekten för vitesförelägganden upprätthålls (NJA 2020 s. 893 I och II, ”Vitesjämkningen I och II”).

P.K. och W.K. har som skäl för att jämka vitena anfört att de tagit bort bryggans trätrall och forslat bort det material som därvid uppkommit innan den 1 december 2020. Att ta bort trätrallen var enligt domstolen en relativt enkel åtgärd och så länge stålkonstruktionen finns kvar på platsen kan bryggan utan svårighet återställas. Det har vidare inte framgått att P.K. och W.K. har vidtagit några åtgärder för att ta bort den återstående stålkonstruktionen och i de yttranden som har getts in i målet framgår inte heller att de har för avsikt att göra det. Med beaktande av det anförda anser domstolen att P.K. och W.K. inte har visat någon vilja att följa föreläggandet i dess helhet. Inte heller i övrigt har det enligt domstolen framkommit några omständigheter som utgör skäl för att jämka de beslutade vitesbeloppen. Med hänsyn till den restriktivitet som ska gälla rörande jämkning av viten anser mark-

och miljödomstolen domstolen därför att det inte finns förutsättningar för att jämka vitet.

Domstolen bifaller därför nämndens yrkanden om att W.K. och P.K. ska åläggas att betala 50 000 kr vardera i vite för deras överträdelse av det aktuella föreläggandet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (MMD-02)

Överklagande senast den 11 april 2023.

Emil Carlborg

Viktor Forsell

I domstolens avgörande har deltagit tingsfiskalen Emil Carlborg, ordförande, och tekniska rådet Viktor Forsell. Föredragande har varit tingsnotarien Ludvig Lundström.

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.

Hur man överklagar Mark- och miljööverdomstolens avgörande

Den som vill överklaga Mark- och miljööverdomstolens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Mark- och miljööverdomstolen.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till Mark- och miljööverdomstolen senast den dag som anges i slutet av Mark- och miljööverdomstolens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar Mark- och miljööverdomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i Mark- och miljööverdomstolen uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress, e-postadress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (domstolens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se